

Да се запознаем с Кафявата мечка

Помагало за учителя

Funded by
the European Union

В помагалото са използвани снимки на Staffan Widstrand, Ola Jennersten, Tim Irvin, Don Getty, Andy Rouse, Keith Arnold, Chris Linder, Fritz Pölking, Tomas Hulik, Tom Schneider, David Bebbier, Dara Ivanova, предоставени от WWF.

Рисунки на следи: David Wege / WWF

Уважаеми учители,

Настоящото помагало е създадено, за да ви помогне в запознаването на ученици с един от най-емблематичните видове в нашата природа - кафявата мечка.

Нашата основна цел е чрез образование да насърчим разбирането и уважението към мечките. Когато учениците научат повече за тяхното поведение, нужди и роля в екосистемата, те по-лесно ще осъзнаят защо опазването на тези животни е от съществено значение.

Вярваме, че образованието е ключът не само към повишаване на осведомеността за значението на мечките в природата, но и към изграждане на правилно отношение и поведение, което е важно и за безопасността на хората, живеещи в райони, където има мечки. Разбирането и знанието могат да предотвратят конфликти и да помогнат за съвместно съществуване между хората и дивите животни.

Учебното помагало с образователни материали е изготвено от WWF България в рамките на проект „Съжителство с мечките – да говорим за тяхното опознаване“, финансиран по програмата на Европейския съюз CERV-2023-CITIZENS-CIV.

Разработеното помагало цели:

- 1) младежите да разберат важността на кафявата мечка като вид, какви са нейните особености, поведение и начин на живот;
- 2) младежите да се запознаят със заплахите за мечките, както и с причините за конфликт между мечката и човека и как те могат да бъдат избегнати.

Какви материали ще намерите в настоящото помагало?

1. Урок на тема „Да се запознаем с кафявата мечка“

Помагалото е разработено в електронен вариант под формата на презентация, към която всяка от темите е подробно описана. Това ще позволи на учителя да навлезе в дълбочина по темата по време на учебната сесия.

2. Образователни игри

Ще откриете и допълнителни игри. Тяхната цел е в извънкласна среда и чрез алтернативни учебни методи да позволяват на учениците да усвояват знания чрез активно участие.

3. Презентация на тема „Да се запознаем с кафявата мечка“

За да улесним максимално преподавателите, сме разработили презентация, готова за представяне и използване от учителя във формат pdf (виж Приложения).

Материалите покриват следните теми:

- Характеристики на кафявата мечка
- Мечешките следи - как да ги разпознаем?
- Начин на живот на мечката и отглеждане на малките
- Диетата на мечката
- Сетива на мечката и комуникация
- Роля на мечките в екосистемата
- Мечките в България – разпространение и природозащитен статус
- Местообитания и екологична свързаност
- Конфликтът между мечките и хората

Допълнителни термини

При желание на учителя и според възрастта на учениците, по време на урока могат да бъдат въведени и следните термини:

Вид - съвкупността от индивиди, които имат общ произход, сходни белези и могат да се размножават помежду си и да имат плодови (способни да се размножават) поколения.

Полов диморфизъм - разлика във външния вид между мъжките и женските индивиди от един и същи вид.

Хибернация - състояние, при което метаболизмът на животните силно се забавя, за да пестят енергия. Телесната температура, сърдечният пулс и дишането се забавят.

Популация - всички индивиди от един и същи вид, които живеят в определена територия и се размножават помежду си.

Местообитание - част от околната среда, където живее даден вид и където може да намери всичко необходимо за оцеляването си – храна, вода, подслон, условия за размножаване.

Екосистема - съвкупността от всички живи организми и неживата среда (вода, въздух, почва), които взаимодействат в дадена територия.

Екосистемен инженер - вид, който значително променя средата, в която живее, по начин, който влияе и на други видове.

Екологична свързаност - възможността животните да се придвижват свободно между различни части от тяхното местообитание. Това е жизненоважно за биоразнообразието, позволявайки на животните да мигрират.

Фрагментация - разделянето на естествени местообитания на по-малки, изолирани части в резултат на човешки дейности като строеж на пътища, градове или земеделски площи. Това намалява възможностите за движение, хранене и размножаване на видовете.

Урок и запознаване с материала

В следващите няколко страници има предоставена подробна информация, която учителят може да използва по време на учебната сесия. Всяка тема отговаря на структурата в презентацията (виж Приложения).

1. Представяне на темата

На учениците се обяснява каква е темата на сесията, която ще се проведе – запознаване с кафявата мечка като **вид**, нейните особености, средата, в която живее, и как си съжителства с човека.

Мечката и нейните суперсили

Интелигентна и умела.

Може да развие над 50 км/ч,
да се катери и да плува.

Индивидуалист и непредсказуема.

Любопитна и не пропуска
възможности.

2. Кафявата мечка и нейните суперсили

- Мечките са изключително интелигентни и истински индивидуалисти. Могат да са много любопитни, което ги прави и много непредсказуеми.
- Имат едро масивно тяло и къси силни крайници, което им позволява да бягат бързо, но на къси разстояния. Могат да развият над 50 км/ч, могат да се катерят, а и са добри плувци.

Всяка мечка е различна

Всяка мечка има свой характер.

Всяка мечка има различно лице.

Пропорциите между очите, носа и ушите им са индивидуални и така можем да разпознаем различните мечки.

3. Колко различни са всички мечки

- Точно като хората, всяка мечка има различен характер.
- Всяка мечка има и различни черти на лицето - пропорциите между очите, носа и ушите им са индивидуални. Това позволява и да разпознаваме различните индивиди. Козината също може да е различни нюанси на кафявото.

Колко голяма е мечката?

В зависимост дали е мъжка или женска може да тежи между 90 и 300 кг.

Застанала на четири лапи е с височина до 1,5 метра и дължина над 2 метра.

Когато застане на задните си крака, достига от 1,5 до 3,8 м.

4. Колко големи са мечките?

- Застанали на четири лапи мечките могат да достигнат височина от 1,5 метра и дължина над 2 метра. Когато обаче застанат на задните си крака, те могат да бъдат доста впечатляващи и лесно да надвишат ръста на възрастен човек, достигайки над 2 метра.
- Както при повечето бозайници, **половият диморфизъм** при мечките се проявява в размерите им, като мъжките мечки са по-едри от женските. Мъжките могат да достигнат 250 кг, а при редки случаи до 300 кг, докато женските са сравнително по-малки.

Мечешката лапа

Когато ходи, стъпва на цяла стъпало, подобно на човека.

Има широки, плоски стъпала, които позволяват да се придвижват по всякакви терени.

Всяка лапа има 5 пръста с дълги, извити нокти.

Нокти на предната лапа 5 – 7 см.
Нокти на задната лапа 3 – 4 см.

Благодарение на мощните си крайници може да се катери, копае, ловува и да се отбранява.

5. Как изглежда мечешката лапа?

- Благодарение на мощните си крайници мечката може да се катери, копае, ловува и да се отбранява. Има широки, плоски стъпала, които й позволяват да се придвижва по всякакви терени.
- Когато ходи, стъпва на цяло стъпало, подобно на човека. Всяка лапа има 5 пръста с дълги, извити нокти, отлични за търсене на храна и изравяне на бърлоги. Ноктите на предната лапа (5-7 см) са по-дълги от тези на задната (3-4 см).

**На снимката: предна мечешка лапа. При задната лапа възглавничките на дланта и петата са сраснали и образуват една голяма възглавничка, която наподобява формата на човешко стъпало.*

6. Коя е мечешката следа?

- Тук целта е учениците да разгледат различните следи и да се опитат да познаят коя е следата на мечката, съдейки по това, което са разбрали току-що за мечешката лапа. След това могат да се пробват да познаят и следите на другите животни.

** На изображенията: горе, ляво: мечка – предна и задна лапа; горе, дясно: дива свиня; долу, ляво: сърна; долу, дясно: вълк – предна и задна лапа (следата от предната лапа е по-широка и голяма).*

7. По следите на мечката

- Тук вече учениците имат възможност да видят как изглеждат следите на мечката в природата и как да ги разпознаят.

8. Как протича годината на мечката?

Пролет (март – май)

- Мечките излизат от бърлогата след зимен сън отслабнали и гладни.
- Започват да се хранят интензивно, като търсят леснодостъпна храна (останки от умрели през зимата животни, треви, корени, насекоми).
- Женските, които са родили през зимата, излизат с малките си. Те са изключително предпазливи и се движат в по-изолирани райони.

Лято (юни – август)

- В гората вече могат да се намерят и горски плодове и менюто се разнообразява.
- Брачният сезон е от края на май до юли. Тогава мъжките могат да изминат големи разстояния в търсене на партньорки.

Есен (септември – ноември)

- През есенните месеци мечките се хранят неуморно, за да натрупат колкото се може повече мазнини и да се подготвят за зимен сън. Възползват се от богатите на калории жълъди от бук и дъб, шипки, диви ябълки и круши.
- Търсят и подготвят бърлога за зимата - мечешката бърлога може да бъде в естествени кухини, под камъни или корени на дървета, или в изкопани от тях самите дупки в земята.

Зима (декември – февруари)

- Зимен сън (**хибернация**) - мечките прекарват зимата в състояние на полу-хибернация със забавен пулс и дишане, понижена телесна температура, не приемат храна и вода.

Зимният сън е адаптация, която им помага да гладуват продължително време през зимните месеци, когато е по-трудно да си намират храна. Затова те натрупват значителен запас от мазнини през сезоните с изобилна храна и след това метаболизмът им минава в

„режим на пестене на енергия“. За разлика от други хиберниращи животни обаче, телесната температура не намалява толкова много, което им позволява да реагират при опасност. През по-топли зими или ако са били обезпокоени, някои мечки може да прекъснат съня и да се раздвижат.

- Раждане - скрити в безопасността на зимната бърлога, женските раждат своите малки през януари.

9. Мечките като грижовни майки

- Когато се родят мечетата, те са беззащитни, слепи, без зъби и с тегло под половин килограм - едва 200-500 гр.
- В началото те се хранят само с майчино мляко. През първите месеци след раждането всичко зависи от грижите на майката. Мечетата остават с майка си през първите 2 години - тя ги пази и ги учи как да се катерят, да търсят храна и да оцеляват в дивата природа.
- Обикновено майките раждат 2 малки. Забелязването на 3 малки е много по-рядко - знак за силата и здравето на майката.

10. С какво се храни мечката?

Тук целта е учениците сами да се опитат да стигнат до отговора на въпроса: Коя е естествената храна на мечките и кога се получават конфликтите между мечките и хората във връзка с храната? За целта може да се изиграе следната игра:

Игра

- 1) Учениците се разделят на няколко групи от по 4-5 ученика.
- 2) Обяснява се, че целта е всяка група, гледайки различните храни, показани на презентацията, да обсъди и да запише на лист хартия **всички лакомства, които мечката, ако види, би изяла**. Младежите се насърчават да помислят за всички продукти, от които мечката би се възползвала, ако има достъп до тях, независимо дали са храни, които тя би намерила в природата.
 ➔ *Отговор: мечката би се възползвала от всички посочени храни, стига да има лесен достъп до тях.*

Цел:

- ✓ Учениците да разберат, че мечките не пропускат възможности, когато става въпрос за храна. Те биха имали интерес и към човешка храна, стига да имат лесен достъп до нея.
 - ✓ Конфликтът между мечките и хората идва, когато мечките се научат, че имат лесен достъп до човешка храна, или поради недостиг на естествена храна.
- 3) Във втората част от задачата учениците трябва да посочат само тези храни, които са част от естествената диета на мечката.
 ➔ *Отговор: естествената храна на мечката, която би си намерила в природата, включва всичко посочено без шокола, сандвича и царевичата.*

Цел:

- ✓ Учениците да разберат, че естествената храна на мечките е много разнообразна. Въпреки че кафявите мечки се считат за най-големите хищници в Европа, те са всеядни, което означава, че консумират както животинска, така и растителна храна.

11. Какво включва менюто на мечката?

Тук вече можем да обобщим каква е естествената храна на мечката.

- Кафявите мечки са всеядни животни, но се хранят предимно с растителна храна. Диетата им се състои основно от горски плодове като боровинки, малини, диви ябълки, круши и диви черешки, дъбови и букови жълъди, треви, мравки и други насекоми, както и техните ларви.
- Мечките рядко убиват сами плячката си, но все пак това също се случва понякога.
- Те обожават и сладки лакомства и не пропускат възможност да се възползват и от пчелни кошери. Те лесно могат да отворят кошерите с помощта на силните си нокти, а гъстата им козина ги предпазва от ужилвания.
- Менюто на мечката се променя със сезоните според наличната храна.

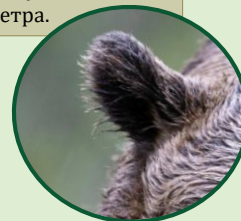
Знаейки повече за диетата на мечката, можем да наблюдаваме за следите оставени от нея по време на хранене - разровени мравуняци, обърнати гнили пънове и камъни.

Сетивата на мечката

Късогледа - зрението не ѝ помага да вижда надалече.

Отличен слух - способна е да чуе и най-слабото прошумоляване от няколкостотин метра.

Обонянието ѝ е най-добре развито - често спира, вдига глава и подушва въздуха, за да провери кой се движи наоколо.

12. Сетивата на мечките

- Мечките имат малки, гледащи напред очи, които позволяват триизмерно виждане. Те виждат някои цветове, което им помага при търсене на плодове, но не виждат толкова широк спектър, както хората. Освен това, мечките всъщност са късогледни и очите им не им помагат да виждат надалеч.
- За сметка на това отличните им слух и обоняние компенсират. Способни са да чуят и най-слабото прошумоляване от няколкостотин метра. Обоняние им също е изключително добре развито и така те получават голямо количество информация за заобикалящата ги среда. Затова и често спират, вдигат глава и подушват въздуха, за да проверят какво се случва наоколо.

Как си комуникират мечките

Маркират дървета
- често на височина над 1,5 м.

Личат ноктите,
ухапвания и косми.

Често използват едно и също дърво няколко пъти като се трият с гърба и главата си.

13. Как си комуникират мечките?

- Маркират дърветата, като се изправят на задните си крака - често на височината на човешки ръст или по-високо (над 1,5 - 2 м). Оставят следи от нокти, ухапвания и косми, а и се трият с гърба и главата си. Често използват едно и също дърво няколко пъти. По този начин те оставят миризми, които другите мечки могат да надушат. Така те споделят информация помежду си, без да е нужно да се срещат – миризмата издава пола, възрастта и репродуктивното състояние.
- Когато все пак се срещнат, мечките използват езика на тялото и звуци, за да изразят намеренията си една към друга.
- Въпреки че мечките обикновено се избягват една друга, стига да има достатъчно храна за всички, могат да се толерират на една територия.

Защо мечките са важни ?

14. Защо мечката е важен вид в природата?

Тук можем да насърчим учениците първо сами да се пробват да дадат отговор, преди да минем нататък.

Разпространява семена

Обитава големи индивидуални територии и **хранейки се с диви плодове, допринася за разнасянето на семената им**, а с това и за богатството и генетичното разнообразие на растителните видове и тяхното разпространение.

15. Разпространяват семена на растения

- Обитават големи индивидуални територии и, хранейки се с диви плодове, допринасят за разнасянето на семената им - изяждат плодовете заедно със семената, които разпространяват чрез изпражненията си.
- Така помагат за генетичното разнообразие на растителните видове и тяхното разпространение.

Създава дом за други животни

Като се търка в кората на дърветата я наранява и **създава местообитание за много насекоми и други безгръбначни**.
Така помага и на птиците, които се хранят с тях като кълвачите.

Чупейки клони, отваря пространство и достъп до светлина за по-ниската растителност и покълващи семена.

16. Създават дом за други животни

- Хранейки се и търкайки се по време на маркиране, нараняват кората на дърветата. Този процес също има роля в **екосистемата** - наранявания на кората осигуряват места за размножаване и хранене за насекоми, помагайки и на птиците, които се хранят с тях като кълвачите.
- Чупейки клони, отварят пространство и достъп до светлина за по-ниската растителност и покълващите семена.
- Променяйки до такава степен средата, в която живеят, мечките се явяват **екосистемни инженери**.

Ограничава разпространението на болести

Също както и други хищници, понякога се **храни с други животни или техните трупове**, а стомахът ѝ е достатъчно устойчив, за да се **справи с всички болести и патогени**.

17. Ограничава разпространението на болести в природата

- Също както и други хищници, мечките понякога се хранят с други животни или техните трупове, а стомахът им е достатъчно устойчив, за да се справи с всички болести и патогени.

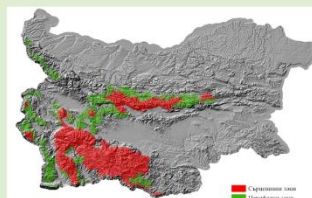
Мечките в България

Успели сме да запазим мечките у нас, за разлика от други страни в Европа.

В България мечката е защитен вид и е включена в Червената книга.

Мечките у нас се срещат основно в Рила, Пирин, Стара планина, Родопите и Витоша, а по-ниските съседни планини изпълняват ролята на миграционни коридори.

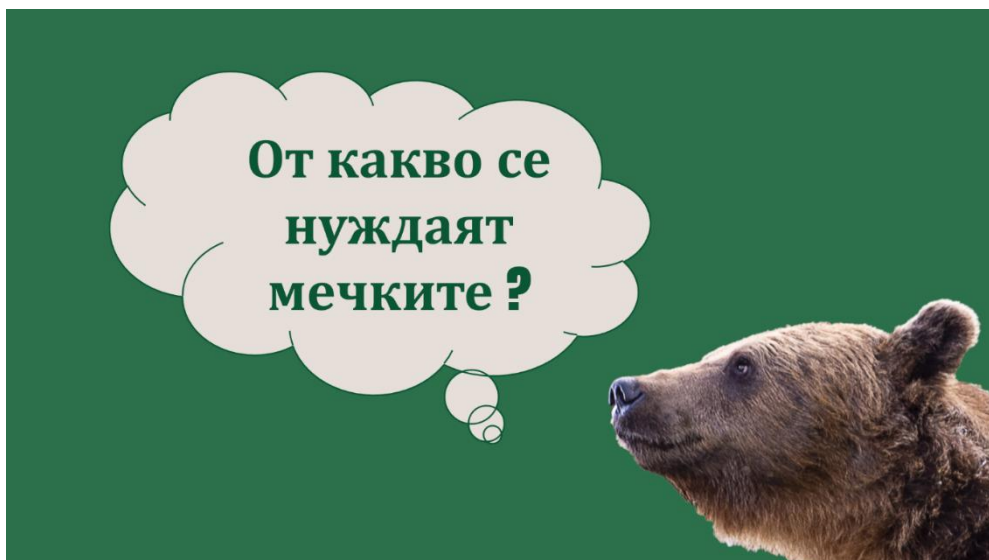

План за действие за кафявата мечка в България, 2012 г.

18. Мечките в България

- В миналото големите хищници като мечки, вълци и рисове са били масово избивани от хората заради страх и нападения по селскостопански животни, което почти ги е довело до изчезване в много региони в Европа.
- В България сме успели да запазим мечешката **популация** за разлика от други страни в Европа.
- Мечката е защитен вид в България и е включена в Червената книга.
- Днес мечките у нас се срещат основно в най-високите български планини – Рила, Пирин, Стара планина, Родопите и Витоша, а по-ниските съседни планини и горски територии изпълняват ролята на миграционни коридори.

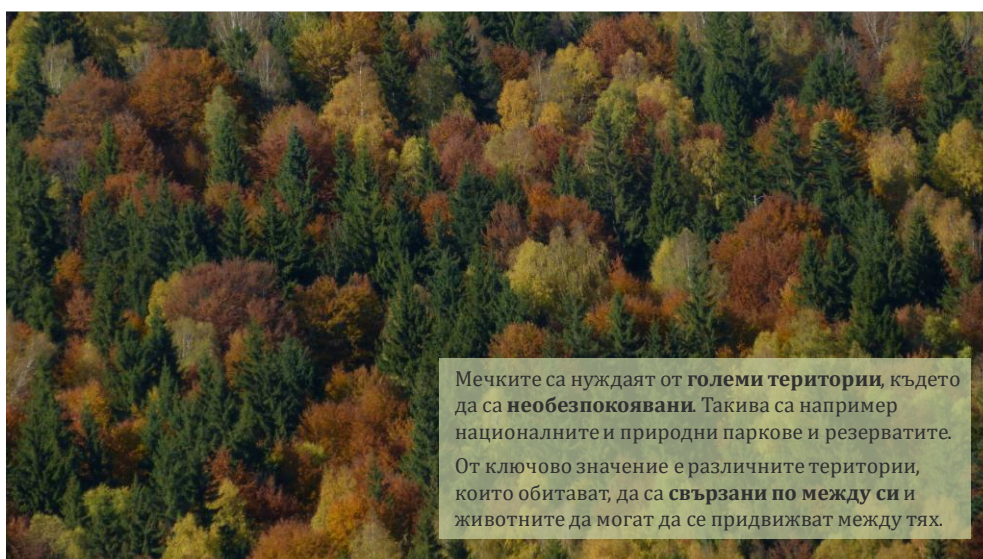

19. От какво се нуждаят мечките?

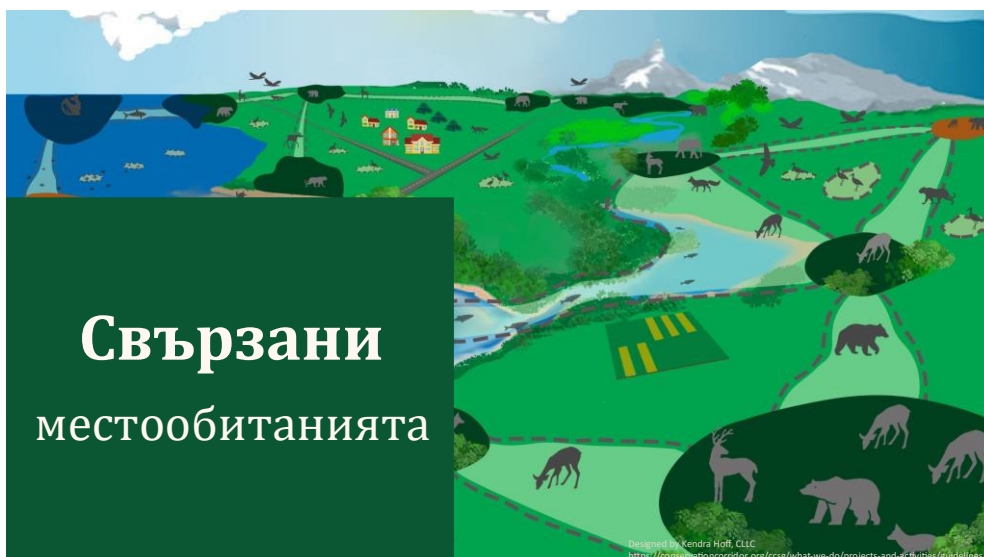
Тук можем да насърчим учениците да кажат според тях от какво биха имали нужда мечките, за да оцелеят.

→ Големи територии, в които да намират всички нужни ресурси.

20. Големите територии, които мечките обитават

- Мечките са големи животни и се нуждаят от големи територии, където да са необезпокоявани. Такива са например националните паркове, природните паркове и резерватите, където човешката дейност е ограничена.
- От ключово значение обаче е различните територии, които обитават, да са свързани помежду си, което да позволява придвижването на животните.

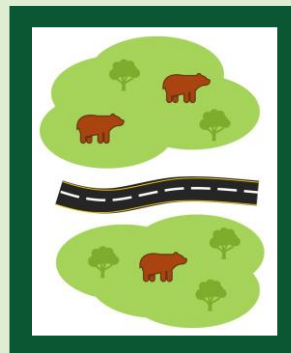

21. Свързани местообитания

- Тази свързаност на **местообитанията**, които обитават животните можем да наречем **екологична свързаност**. Екологичната свързаност позволява безпрепятствено движение на видовете между райони с непокътната естествена среда и осигурява свързване на местообитанията и протичането на естествени процеси в екосистемите.
- Това позволява на дивите животни безопасно да се придвижват и да имат достъп до всички ресурси, необходими за тяхното оцеляване. Така се гарантира генетичен обмен и здрави популации.
- Свързаността на местообитанията ги прави по-устойчиви към промени, както и човешко въздействие.
- Това е напомняне, че трябва да защитаваме дивата си природа.

Барьерите, създадени от човека

Тези структури променят моделите на придвижване в дивата природа и създават изолирани „острови“ от местообитания.

22. Барьерите, създадени от човека

- Природата е уязвима към широк спектър от заплахи, причинени от хората. Барьерите, създадени от човека, представляват сериозна заплаха за моделите на придвижване в дивата природа - такива например са структури от линейната инфраструктура като пътища, железопътни линии, канали и огради, както и населените места.
- Горите се изсичат или превръщат в земеделски площи.
- Големи животни като мечките обитават големи територии. Една от основните заплахи за тях е загубата и **фрагментацията** на техните местообитания. Това изолира животните във все по-малки горски участъци и предразполага към конфликтни ситуации.

Учениците могат да се насърчат да изброят и други заплахи за мечката (загуба на местообитанията, браконьерство, промяна в хранителната база заради климатичните промени).

23. Кога най-често мечката среща човека?

Игра

- 1) Учениците се разделят на няколко групи от по 4-5 ученика.
- 2) Обяснява се, че целта е всяка група, гледайки различните ситуации, показани на презентацията, да обсъди и да запише на лист хартия тези, в които най-често мечка може да срещне човек и да има потенциал за конфликт.

Цел:

- ✓ Учениците да помислят кои ситуации най-често предразполагат към конфликт между хората и мечките.

След това можем да обобщим темата за конфликта между хората и мечките:

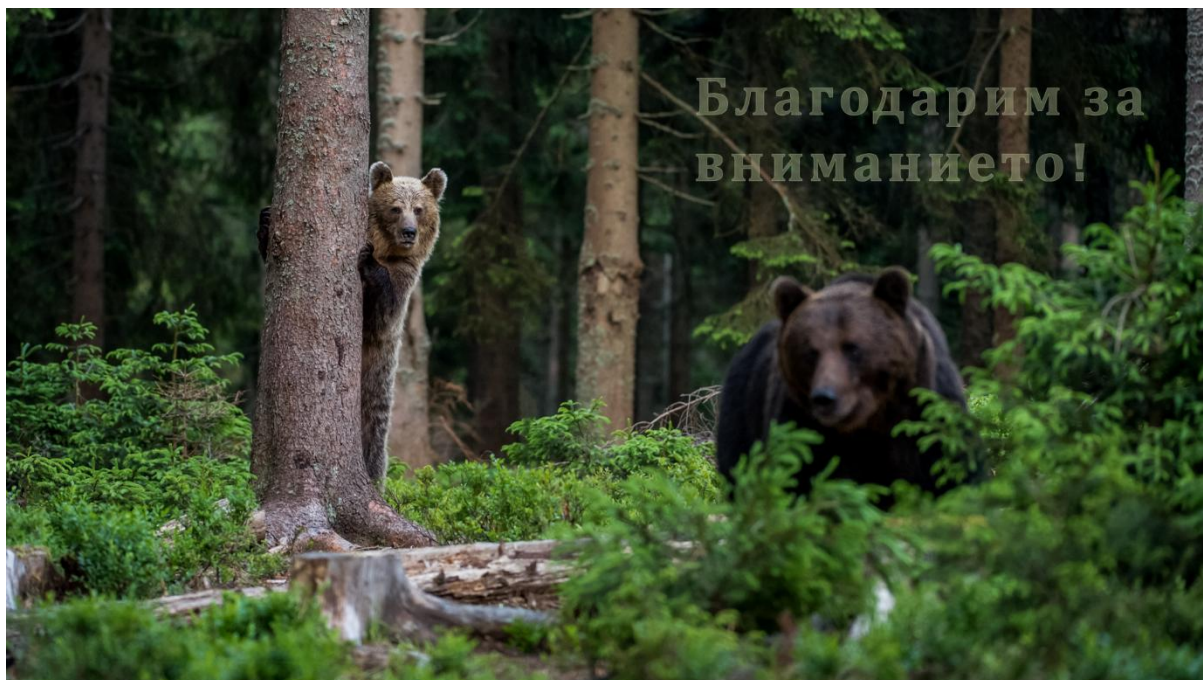
- В райони, доминирани от човешка дейност, мечките могат да се научат да се хранят с домашни животни, плодове от овощни градини и зърнени култури, което ги поставя в конфликт с местните жители.
 - Конфликтът между мечките и хората идва, когато мечките се научат, че имат лесен достъп до човешка храна, или поради недостиг на естествена разнообразна храна. Затова е важно да не „учим“ мечките, че има лесни източници на човешка храна.
 - Може да се обясни, че всяка една от показаните ситуации би могла да доведе до конфликт, ако не се вземат правилни превантивни мерки. Прилагането на съответните мерки, за да се избегнат такива ситуации, е отговорност на нас, хората. Затова е важно винаги, когато сме в район, в който има мечки, да използваме съответните мерки.
- 3) Сега учениците се насърчават да помислят как може да се избегне конфликта във всяка една от тези ситуации.

24. Как можем да предотвратим конфликта между хората и мечките?

Тук обобщаваме темата за конфликта и превантивните мерки.

- Неправилно изхвърляне на отпадъци в нерегламентираните за това места може да стане причина мечки да бъдат привлечени от миризмата и да се приближат или навлязат в населени места.
 - *Затова е важно отпадъците да се изхвърлят само в предназначените за това места и да не се оставя леснодостъпен отпадък като отворени кофи за боклук.*
- Паша на селскостопански животни без овчарски кучета води до риск от нападение на стадата от хищници като мечки и вълци.
 - *Затова се използват обучени кучета за охрана по време на паша.*
- Пчелните кошери и овощните градини със зрели плодове, особено ако не са оградени по правилен начин, често представляват леснодостъпен източник на храна за една мечка.
 - *Затова е важно да се оградят пчелните кошери, овощните градини и домашните животни с електрически огради.*
 - *Зрелите паднали плодове могат да се съберат от земята.*
- Безопасността ни в гората зависи от нас самите и е отговорност на всеки един от нас.
 - *Докато се разхождаме, най-добре е да разговаряме помежду си и да вдигаме шум. Шумът предупреждава животните къде се намираме и те биха могли своевременно да се изтеглят от пътя ни.*
 - *Ако все пак се натъкнем на мечка, е добре да се отдалечим бавно без да я гледаме директно в очите, но не и с гръб към нея. Не трябва да бягаме, тъй като това може да събуди ловните ѝ инстинкти.*
 - *Мечките са плахи животни и обикновено избягват хора. И все пак е добре да бъдем бдителни и да вземем всички необходими мерки, които да ни предпазят от нежелана среща с мечка.*

В следващите страници ще откриете и допълнителни образователни игри. Тяхната цел е в извънкласна среда и чрез алтернативни учебни методи да позволяват на учениците да усвояват знания чрез активно участие.

Допълнителни игри

извън класната стая

Игра „Мечешки изпитания“

Цел:

- ✓ Учениците да разберат, че разкъсването и фрагментацията на местообитанията е една от основните заплахи за мечките и дивите животни.

Място на провеждане: физкултурен салон или на открито

Необходими материали: 2 волейболни топки

Протичане на играта:

- 1) Учениците се събират на определеното за играта място и се разделят на две групи, които остават на 3-4 метра разстояние една от друга. Всяко дете от двете групи играе ролята на „мечка“, а всяка група представлява „мечешка територия“. Целта на всяка „мечка“ е постоянно да си сменя територията претичвайки от едната група в другата като по този начин символизира мечка, която обикаля, за да си търси храна.
- 2) Определят се 4 деца, които също се разделят на 2 групи и застават едни срещу други между двете „мечешки територии“. Тяхната цел е постоянно да си подават двете топки, които ще са „колите“. По този начин децата ще символизират пътния трафик, който играе ролята на бариера за придвижването на мечките.
- 3) Всеки път щом някоя от „мечките“ е уцелена от топка тя е „блъсната“ от кола и излиза от играта.
- 4) Играта свършва, когато и последната мечка е „блъсната“.

Схема на играта:

Игра „Мечешка главоблъсканица“

Цел:

- ✓ Учениците да разберат дали са научили:
 - 1) какво е правилното поведение при среща с мечка
 - 2) какво води до конфликт между хората и мечките и как той може да бъде избегнат.

Място на провеждане: физкултурен салон или на открито

Необходими материали: хартиено тиксо или въже

Протичане на играта:

- 1) Чрез хартиено тиксо/въже разделяме пространството на две половини, като едната половина символизира „съгласие“ с дадено твърдение, докато другата – „несъгласие“.
- 2) Обяснява се на децата, че след всяко твърдение, което чуят, трябва да застанат в съответната половина според собственото си мнение - ако са напълно съгласни с прочетеното твърдение или ако не са съгласни с прочетеното твърдение.
- 3) След като всяко твърдение (*виж следващата страница*) се прочете от учителя, децата дават своето мнение чрез придвижване към съответната страна на разграничителната лента. След всеки въпрос учителя насърчава заформянето на кратка дискусия, което да даде възможност на учениците да разберат материята в дълбочина.

Схема на играта:

За улеснение на учителя следващата страница може да бъде разпечатана и използвана по време на играта.

Твърдения за игра „Мечешка главоблъсканица“

- Ако можеш да изкараш шестица по бягане в училище, значи можеш да бягаш по-бързо от мечка?
→ **Не** (Мечките могат да развият до 56 км/ч.)
- В планината по-добре да вървим максимално тихо, за да не привлечем вниманието на мечка?
→ **Не** (Мечките са плахи животни и винаги ще се опитат да избегнат среща с човека, затова най-добре да шумим, за ги я предупредим, че сме наблизо и те да могат своевременно да се отдалечат.)
- Ако видиш малко мече по-добре вместо да го снимаш, да му дадеш храна?
→ **Не** (И двете действия не са препоръчителни. От една страна не е добре да се хранят дивите животни, за да не се научат, че могат лесно да получават храна от хората. Освен това най-вероятно майката на мечето е наблизо и по-добре внимателно да се отдалечим.)
- Ако срещнеш мечка, най-добре директно да се обърнеш и да избягаш?
→ **Не** (Ако побегнем, можем да предизвикаме ловните ѝ инстинкти и тя да ни подгони.)
- Ако срещнем мечка, най-добре да започнем бавно да се отдалечаваме?
-> **Да** (Важно е да не правим резки движения.)
- Ако мечка се изправи на задни лапи, значи, че се готви да те нападне?
→ **Не** (Ако мечката е изправена на задните си крака, това не означава непременно, че се готви за атака, а че е изненадана и любопитна. Вероятно прост подушва, не се готви за напада. Това обаче не я прави по-малко опасна и е най-добре да се отдалечим.)
- В България има около един смъртен случай годишно на нападение на човек от мечка ?
→ **Не** (Изключително рядко се случва и обикновено е било в ситуации, в които човекът е изненадал или провокирал мечката.)
- Може ли това, че храним мечка, да доведе до нейната смърт?
→ **Да** (Ако храним мечка, тя бързо свиква с „лесния“ източник на храна. Мечка, която свикне с храната от хора, обикновено трябва да бъде премахната от популацията тъй като става опасна за хората. Затова храненето на диви мечки води до опасно поведение от тяхна страна и често до фатален край за самото животно.)

За WWF България

Ние, от WWF България, вярваме, че е от огромно значение децата да се учат на уважение към природата.

WWF България опазва българските гори, реки и защитени територии. Организацията работи за ограничаване на климатичните промени и за защитата на емблематични видове като кафявите мечки и дунавските есетри. Важна част от работата ѝ са младежките образователни инициативи, свързани с опазването на околната среда. Мисията на WWF е да изгради бъдеще, в което хората живеят в хармония с природата.

За контакт:

WWF България, Ул. „Княз Борис I“ 147, София 1000, <http://www.wwf.bg>

